

**“Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги
кодексига ўзгартишлар киритиш ҳақида”ги Ўзбекистон Республикаси
Қонуни лойиҳасига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

I. Қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш учун асос

Лойиҳа Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Жамиятда ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш, маҳалла институтини янада қўллаб-қувватлаш ҳамда оила ва хотин-қизлар билан ишлаш тизимини янги даражага олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2020 йил 18 февралдаги ПФ–5938-сон Фармони ижросини таъминлаш мақсадида Ички ишлар вазирлиги томонидан ишлаб чиқилган.

II. Қонун лойиҳасини қабул қилиш зарурати

Лойиҳани қабул қилиш зарурати қуйидагилар билан асосланади:

биринчидан, профилактика (катта) инспекторлари томонидан фуқароларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоя қилинишини кучайтириш, содир этилган ҳуқуқбузарликларга нисбатан улар аниқланган жойнинг ўзида ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш, шунингдек, маъмурий ҳуқуқбузарликлар учун жазо тайинлаш механизмларини соддалаштиришга бўлган заруратнинг мавжудлиги;

иккинчидан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Жамиятда ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш, маҳалла институтини янада қўллаб-қувватлаш ҳамда оила ва хотин-қизлар билан ишлаш тизимини янги даражага олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2020 йил 18 февралдаги ПФ–5938-сон Фармонида асосан, профилактика (катта) инспекторлари томонидан бириктирилган ҳудудда жиноятлар сонини камайтириш, уларнинг олдини олиш ва бартараф этиш чора-тадбирларини амалга ошириши учун ваколатларини кенгайтириш лозимлиги;

учинчидан, айрим тоифадаги маъмурий ҳуқуқбузарликлар бўйича маълумотларни тўплаш ва кўриб чиқиш жараёнида ҳуқуқбузар ўз айбига иқдор бўлиб, содир этган қоидабузарлиги учун белгиланган жаримани судгача бўлган босқичда тўлаш истагини билдириши ҳамда жабрланувчининг ҳуқуқбузарлик субъектига нисбатан даъво-эътирозлари йўқлиги кўп учрамоқда.

III. Қонун лойиҳасининг мазмуни

Қонун лойиҳаси билан фуқароларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясини кучайтириш ҳамда айрим тоифадаги маъмурий ҳуқуқбузарликларни кўриб чиқиш жараёнида ҳуқуқбузар содир этган қоидабузарлигига иқдор бўлиб, белгиланган жаримани судгача бўлган босқичда тўлаш истагини билдирган ёки жабрланувчининг ҳуқуқбузарлик субъектига нисбатан даъво-эътирозлари йўқлиги ишни судгача ҳал қилишнинг соддалаштирилган механизмларини жорий этиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 106-моддаси, 110-моддасининг биринчи қисми (фуқарога нисбатан), 111-моддасининг биринчи қисмида, 203¹-моддаси (фуқароларга нисбатан)да назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ваколати маъмурий судлардан ички ишлар органлари профилактика катта инспекторлари ва инспекторларининг ваколати доирасига ўтказиш мақсадида, МЖТКнинг

245-моддаси (Маъмурий судлар)нинг биринчи қисмидан юқорида кўрсатиб ўтилган моддаларни чиқариб ташлаш ва 248-моддаси (Ички ишлар органлари)нинг биринчи қисми ва иккинчи қисмининг 4-бандини ушбу моддалар билан тўлдириш юзасидан МЖТКга ўзгартиш киритиш назарда тутилмоқда.

IV. Кутиладиган натижалар

Таклиф этилаётган Қонун лойиҳасининг қабул қилиниши:

биринчидан, профилактика (катта) инспекторлари томонидан фуқароларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимояси кучайтирилади, содир этилган ҳуқуқбузарликларга нисбатан улар аниқланган жойнинг ўзида ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш механизмлари соддалаштирилади;

иккинчидан, маъмурий ҳуқуқбузарликларни кўриб чиқиш ваколати алтернатив орган сифатида профилактика (катта) инспекторларига берилиши натижасида ҳуқуқбузарлик содир этилган жойдан узоқ масофада жойлашган бошқа ваколатли органлар ёки судларга боришини истисно этган ҳолда фуқароларнинг ортиқча харажат қилиши ва сарсон бўлишининг олди олинади;

учинчидан, бугунги кунда амалда қўлланилмаётган айрим турдаги маъмурий ҳуқуқбузарликларни аниқлаш ва жазо чорасини қўллаш орқали ички ишлар органлари профилактика (катта) инспекторлари томонидан ҳуқуқбузарликлар профилактикаси самарали амалга оширилишига ҳамда жиноятларнинг олди олинишига эришилади.

тўртинчидан, содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар учун тез таъсирчан чоралар кўрилиши натижасида, фуқароларга қўшимча оворагарчилик ва ноқулайликлар яратилишининг олдини олиш, ортиқча қоғозбозликка чек қўйиш, ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олишни таъминлаш, жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, фуқароларга қонунга ҳурмат ва қонун бузилишининг ҳар қандай кўринишига мурасасизлик муносабатини сингдиришга эришилади.

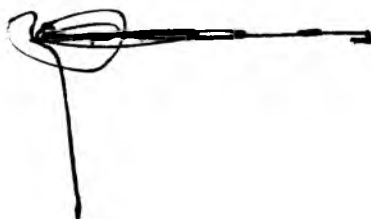
V. Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети харажатлари

Қонун лойиҳасини қабул қилиш Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан қўшимча харажатларни талаб этмайди.

VI. Халқаро тажрибадан фойдаланиш

Хорижий тажриба ўрганилганда Россия Федерацияси, Қозоғистон ва Украина каби давлатларда мазкур турдаги маъмурий ҳуқуқбузарликлар ички ишлар органлари томонидан кўриб чиқилиши белгиланганлиги аниқланди.

Вазирнинг
биринчи ўринбосари

— Ш. Собиров